

DİYARBAKIR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
SOSYAL HİZMETLER DAİRE BAŞKANLIĞINA BAĞLI KADIN SORUNLARI
ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ (DİKASUM)
YÖNETMELİĞİ

I. BÖLÜM
GENEL HÜKÜMLER

Amaç:

Madde 1- Bu yönetmeliğin amacı, Kadın Sorunlarını Araştırma ve Uygulama Merkezindeki hizmetin tür ve niteliğine, açılış ve işleyişine ilişkin esasları ile merkez çalışanlarının görev, yetki ve sorumluluklarını belirlemektir.

Kapsam:

Madde 2- Bu yönetmelik, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı **Kadın Aile Şube Müdürlüğü'ne** bağlı Kadın Sorunlarını Araştırma ve Uygulama Merkezini kapsar.

Dayanak:

Madde 3- Bu yönetmelik, 03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 14/1-a, 15/1-b maddesine dayanarak ve ilgili diğer mevzuat hükümlerine uygun olarak hazırlanmıştır.

Tanımlar:

Madde 4- Bu yönetmelikte geçen:

- a) **Belediye:** Diyarbakır Büyükşehir Belediyesini,
- b) **Başkan:** Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı,
- c) **Merkezler:** Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı **Kadın ve Aile Şube Müdürlüğü'ne** bağlı Kadın Sorunlarını Araştırma ve Uygulama Merkezini ve bağlı olan şubelerini ifade eder. Bu merkez kısaca **(DİKASUM)** olarak ifade edilir.
- d) **Müdür:** Kadın ve Aile Şube Müdürünü,
- e) **Kadın:** Fiziksel, duygusal, cinsel ve/veya ekonomik şiddete uğrayan ve/veya şiddete şiddete uğrama riski taşıyan kadın, terk edilmiş, ekonomik yoksunluğa düşmüş bedensel ve ruhsal zarar gören kadını,
- f) **Meslek Elemanı:** Üniversitelerin sosyal hizmet, psikoloji, sosyoloji, çocuk gelişimi, psikolojik danışmanlık ve rehberlik bölümlerinden lisans derecesiyle mezun olanları ifade eder.
- g) **Merkez Çalışanları:** Dikasum ve şubelerinde çalışanları ifade eder.
- h) **Sosyal İnceleme:** Kadın ve varsa beraberindeki çocukları ile gerçekleştirilen görüşme ve gözlem sonrasında, bu kişilere ve sorunlarına ilişkin geçmişinin sosyal, ekonomik ve sağlık durumları ,fiziksel,zihinsel,psiko sosyal özellikleri aile ve kültür yapılarının değerlendirildiği sunulacak sosyal hizmetin şekil ve niteliğini sorunun çözümünde uygulanacak müdahale yöntemlerini saptamak amacıyla düzenlenen raporu ifade eder.
- i) **İlk Görüşme Raporu:** Müracaatta bulunan kadınlarla yapılan ön görüşme sonunda başvuran kadının genel durumunu, kısa öz geçmişini ve uygun görülen hizmet modelinin ifade edildiği rapordur.

II. BÖLÜM

KURULUŞ, HİZMET VE İŞLEYİŞ

Kuruluş:

Madde 5- Diyarbakır Büyükşehir Belediye meclisinin kabulü ve yetkili merciinin onayı ile Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi (DİKASUM) hizmete açılır, uygun görülen yerlerde şubeler açılarak faaliyet gösterir. DİKASUM Köylerde Muhtarların Belde ve İlçelerde Belediye başkanın talebi Diyarbakır büyük şehir Belediye Başkanın oluru ve yetkili merciinin onayı ile faaliyet gösterebilir.

Kuruluş amacı:

Madde 6- DİKASUM; demokratik, ekolojik, özgürlükçü paradigma ekseninde öncelikle Diyarbakır'da yaşayan her sosyal kesimden kadınlara farkındalık sağlayarak güçlendirilmelerini sağlar. DİKASUM; fiziksel, duygusal, cinsel ve ekonomik şiddete uğrayan ya da uğrama riski olan kadınların şahsen, telefonla başvurmaları veya üçüncü şahısların bildiriimiyle ücretsiz olarak hukuksal, psikolojik ve bireysel danışmanlık alabilecekleri bir birimdir.

Ayrıca Belediyenin kadın özgürlükçü politikalarını oluşturmak amacıyla, kadınların yaşadığı sosyal, psikolojik, ekonomik, kültürel sorunları inceleyip araştırmalar yapar. Bu araştırmaların sonucunda sorunların çözümüne dönük çalışmalar yapar.

Hizmet esasları

Madde 7- Merkezde aşağıdaki esaslar doğrultusunda hizmet verilir:

- a)- Merkezler, gerektiğinde ulusal ve uluslar arası düzeyde kamu kurum ve kuruluşları, diğer yerel yönetimler, üniversiteler, sivil toplum örgütleri ve gönüllüler arasında koordinasyon ve işbirliği sağlayarak çalışmalar yürütülür.
- b)- Merkezin kuruluş ve işleyişine ilişkin olarak; ulusal ve uluslar arası düzeyde kamu kurum ve kuruluşları, diğer yerel yönetimler, sivil toplum örgütleri ve üniversiteler ile işbirliği yapılır; projelere destek sağlanır.
- c)- Merkez hizmetlerinin planlanması ve sunulmasında öncelikler hizmet bölgesindeki kadının sorun ve gereksinimleri göz önünde tutularak belirlenir.
- ç)- Merkez anadilde hizmet sunar.

Etkinlik alanları:

Madde 8- Merkezde aşağıdaki alanlarda etkinlikler yapılır;

- a)- Kadını etkileyen toplumsal sorunlarla ilgili bilimsel araştırma ve incelemeler yapar.
- b)- Kadın sorunlarının araştırılıp incelenmesi sonucunda belirlenen sorunların çözümüne yönelik projeler geliştirir ve uygun hizmeti sunar.
- c)- Kadına yönelik her türlü ayrımcılık ve şiddeti reddeder, ayrımcılık ve şiddeti önlemek için çalışmalar yürütür.
- ç)- Kadınlara psikolojik, bireysel ve hukuki danışmanlık hizmeti verir.
- d)- Kadının insan haklarının ihlal edilmesine karşı çeşitli eylem ve etkinlikler düzenler.
- e)- Kadınların ekonomik yaşamdaki işlevlerini güçlendirerek, kalkınma sürecine etkin katılmalarını ve kalkınmadan eşit biçimde yararlanmalarını sağlayıcı çalışmalarda bulunur.
- e)- Kadınların anadilde eğitimlerine katkıda bulunur.
- f)- Kadına yönelik şiddeti önlemek için kampanya ve eğitim programları düzenler.
- g)- Sosyal ve kültürel faaliyetler düzenler.

h) Kadına yönelik sorunların tespitinden hareketle kamuoyu oluşturmak amacıyla miting, yürüyüş, tv. Programları, basın açıklamaları ve eylemler düzenler.

ı)- Savaş ve savaş sonucu gelişen zorunlu göçten dolayı yaşanan travmaların ortadan kaldırılması ve engellenmesine yönelik çalışmalar yapar.

i)- Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin önlenmesi için kadın hakları konusunda toplumda farkındalık yaratmaya yönelik kampanya ve eğitim programları düzenler.

j)- Sempozyum, açikoturum, konferans, panel, seminer, kongre, çalıştay ve toplantılar düzenler.

k)- Şiddete uğrayan ve/veya uğrama olasılığı olan, can güvenliği riski olan kadınlar ile sosyo-ekonomik yoksunluğa düşmüş, kalacak ve gidecek yeri olmayan kadınların varsa beraberindeki çocukları ile birlikte geçici olarak korunmalarını sağlamak amacıyla Kadın Sığınağı'na kabulünü yapar. Sığınaktan ayrılan kadının izleme ve takibini yapar.

l)- Merkez çalışmalarında kullanma ve kamuoyu yaratmak amacıyla kamu spotu oluşturma, kısa film çekimi vb. çalışmalar yürütür.

m)- Kadına yönelik şiddet, çocuk yaşta yapılan evlilikler, tecavüz, fuhuş, çok eşlilik vb. sorunları önlemek için kampanya ve eğitim programları düzenler.

n)- Kadına yönelik şiddet, kadın kırımı, çocuk ihmal ve istismarı vb. davaların yanı sıra toplumda dili, cinsiyeti, kimliği vb. nedenlerle ayrımcılığa maruz kalmış kişilerin davaları ile ilgili olarak kamuoyu oluşturur, destek verir, dava sürecini izler ve hukuki yardım ağı oluşturur.

o)- Kadın kütüphanesi oluşturur.

ö)- İnternet ağında merkeze ait bir web sayfası oluşturulur.

p)- Merkeze başvuruda bulunan kadınların yıllık veri tabanları oluşturarak kamuoyuyla paylaşır.

İşleyiş

Madde 9-Başvuruların alınması

Kuruluşa, telefonla, şahsen veya üçüncü kişinin bildirimi ile müracaat kabul edilir. Sığınakta kalmak için başvuruda bulunan kadınların başvuruları gece ve hafta sonları da kabul edilir. Müracaatta bulunan kadınlar ile meslek elemanları bir ön görüşme yapar. Yapılan görüşme sonrasında meslek elemanı kadının ihtiyacı ve isteği doğrultusunda sorunun çözümüne yönelik olarak gerekli mesleki çalışmalar yapar ve gerektiği durumlarda ilgili kurumlarla iletişime geçer, yönlendirme yapar. Can güvenliği riski bulunan kadınların işlemleri için Merkez çalışanları tarafından kadına eşlik edilir. DİKASUM'a başvuruda bulunan kadınlar için başvuru formları doldurularak bir dosya hazırlanır.

Sığınma talebinde bulunan kadınlar ile Merkezde meslek elemanları tarafından ilk görüşme alınır. Görüşme neticesinde kadının Kadın Sığınağına kabulünün uygun olacağı kanaatine varılırsa meslek elemanı tarafından ilk görüşme raporu yazılır. Kadın ve Aile Şube Müdürü'nün onayı ile kadının kabulü yapılır. Meslek elemanı tarafından görüşmesi alınmayan ve onayı bulunmayan kadınların sığınağa kabulü yapılamaz.

Gece ve hafta sonları sığınakta kalma talebi ile başvuruda bulunan kadın ve çocuklarının başvuruları meslek elemanlarınca değerlendirilir, kabulü uygun olanlar hazırlanacak bir tutanak ve kadının dilekçesi ile sığınağa kabulü yapılır. Takip eden ilk mesai gününde gerekli evraklar tamamlanarak onay alınır.

Gizlik

Madde 10-

Müracaatçının kimlik bilgileri, müracaatçı adına açılan dosyaların ve raporların gizli tutulması ve korunması esas alınır.

Kadınlar ve Kuruluşa Birlikte Getirdikleri Çocukları

Madde 11- Meslek elemanları tarafından kadın ile yapılacak olan görüşmelerin sağlıklı bir şekilde yapılabileceği görüşme ortamı ile kuruluşa kadınların yanlarında getirecekleri çocuklar için çocuk gelişimcisi veya anaokulu öğretmeni ile birlikte zaman geçireceği bir ortam oluşturulur.

III. BÖLÜM

ÇALIŞAN,GÖREV VE YETKİLERİ

Koordinatör

- Sığınak ve merkez çalışmalarının koordinasyonundan sorumludur.
- Sığınak ve merkezin harcamalarını izlemek, faturalarının ödenmesini sağlamak ve diğer ihtiyaçlarının karşılanmasını koordine etmek.
- Sığınakve merkez çalışmaları hakkında belediyenin ilgili birimini bilgilendirmek.
- Gerekli durumlarda Sığınak ve merkez çalışanları ile birlikte vaka yönetimi yapmak.
- Sığınmaevi ve merkez de gönüllü çalışacak kadınlarla yapılacak mülakatları organize etmek ve görüşmelere katılmak.
- Sığınak çalışanları ile birlikte sığınanın işleyişini düzenlemek ve değerlendirmek.
- İlgili platformlarda sığınak ve merkez hakkında bilgi vermek.
- Kurumlara Sığınak ve merkez ile ilgili bilgi ve istatistikleri aktarmak.
- Sığınak ve merkez ile ilgili yazılı ve görsel dokümanların oluşturulmasını ve güncellenmesini koordine etmek.
- Sığınak ve merkezde düzenlenen değerlendirme toplantılarına katılmak.
- Katılım sağladığı eğitim ve toplantılara ilişkin raporları sığınak ve merkez çalışanlarına aktarmak.
- Sığınakta kalan kadın ve çocukların sığınak ile ilgili şikayetlerini değerlendirmek

Çalışan:

Madde 12- Merkezde Üniversitelerin en az lisans derecesinden mezun olmuş sosyal çalışmacı, psikolog, sosyolog, avukat, çocuk gelişimcisi ve tercüman ile hizmetli çalışan istihdam edilir. Ayrıca bu hususlarda gönüllü çalışanlardan istifade edilir. Çalışanların görev ve yetkileri:

Sosyal çalışmacı

- Merkeze gelen kadınlara yönelik; sorunların çözümü için mesleki çalışmalarda bulunmak ,rapor düzenlemek ve bunlarla ilgili işlemleri yürütmek.
- Merkezin amacı, işleyişi ve sunulan hizmetleri bireylere ailelere ve topluma tanıtmak.

c) Sığınakta kalma talebi bulunan kadınlar ve varsa çocuklarının kabulünü yapmak bunlara ilişkin görüşme raporu, durum değerlendirme raporu veya sosyal inceleme raporu düzenlemek.

d) İhtiyaç olması durumunda sığınakta gerekli mesleki çalışmalarda bulunmak.

e) Hizmet sunulacak kadın, aile ve topluma yönelik sorunları tespit etmek , değerlendirmek ve ihtiyaç duyulan hizmetleri belirlemek.

f) Kadın sorunları ile ilgili araştırmalar yapmak

Psikolog

a) Sığınakta kalma talebi bulunan kadınlar ve varsa çocuklarının kabulünü yapmak bunlara ilişkin görüşme raporu düzenlemek.

b) İhtiyaç duyulması halinde bireylerin psikolojik değerlendirmelerini yapmak ve rapor hazırlamak.

c) Hizmet kitlesine yönelik psiko-sosyal alanda koruyucu, önleyici ve danışmanlık hizmetlerini gerçekleştirmek.

ç) Psikolojik sorunları olan bireyler için, ihtiyaç duyulması halinde sağlık kuruluşlarının psikiyatri bölümleriyle işbirliği yaparak ortak programlar düzenlemek ve yürütmek.

d) Psikolojik değerlendirme teknikleri ve gözlem metotları kullanarak bireylerin yetenek ve ilgi alanlarını belirlemek, zamanlarını değerlendirme ve uygun etkinliklere katılmaları konusunda yardımcı olmak.

e) Alan taraması ve başvurularla ilgili yapılacak mesleki değerlendirme doğrultusunda danışmanlık ve rehberlik hizmeti vermek.

f) Kadın sorunları ile ilgili araştırmalar yapmak

Çocuk gelişimcisi

a) Merkeze yapılacak başvuru, ihbar ve alan taramaları veya herhangi bir şekilde tespit edilen çocukların; gelişim düzeylerini belirlemek, gelişimlerini izlemek, sorunların çözümüne yönelik olarak bu çocuklara danışmanlık hizmetlerini yürütmek.

b) Gelişimlerinde davranış bozukluğu belirlediği çocukları kesin tanı, tedavi ve erken eğitim amacıyla uygun kurum veya kuruluşlara yönlendirmek, sonucunu izlemek ve ilgili kuruluşlardaki uzmanlarla işbirliği içinde merkez bünyesinde verilebilecek destek hizmetlerini organize etmek.

c) Mesleki test, teknik ve yöntemlerini kullanarak, çocukların gelişimlerini değerlendirmek, gelişimleri yaşlarına uygun olmayan çocuklar için bireysel destekleyici eğitim programları hazırlayarak uygulama sürecinde ailelere danışmanlık yapmak ve uygulama sonuçlarını takip etmek.

Sosyolog

a) Sığınma evinde kalma talebi bulunan kadınlar ve varsa çocuklarının kabulünü yapmak bunlara ilişkin görüşme raporu, Durum değerlendirme raporu düzenlemek.

b) Toplumu, toplumsal ilişkileri, olayları ve toplumsal değişimleri araştırmak ve araştırma sonuçlarına dayalı rapor hazırlamak.

c) Başvuru gruplarını ilgili sosyal, ekonomik, kültürel, demografik, yatay ve dikey hareketlilik gibi değişkenler üzerinden incelemek, aralarında bağlantılar kurmak ve inceleme sonuçlarının işaret ettiği çalışmalara ilişkin öneriler sunmak ve planlar yapmak, proje geliştirmek

Madde 13-

1. Meslek elemanlarının ortak görev ve yetkileri:

- a)- Konukevine kabulü yapılan kadınlar ve varsa beraberindeki çocuklarla görüşme yaparak, konukevinin amacı ve işleyişi konusunda kadın ve beraberindeki çocuğunu bilgilendirir, kadınların ve çocukların ihtiyaçlarını tespit eder.
- b)- Kadınların psikolojik, sağlık, hukuki, maddi sorunlarının çözümü için ilgili kurum ve kuruluşlarla iletişim kurmalarına ve gerekli hizmetleri almalarına destek olur.
- c)- Yapılan mesleki çalışmalarla ilgili yazılan raporlar ve tutulan dosyaların saklanması gizlilik ilkesi esas alınır.
- ç)- Kadınlara ve varsa beraberindeki çocuklara yönelik bireysel ve grup çalışmaları yapar.
- e)- Kadın Sığınağında kalan kadın ve çocukların ihtiyaçlarının tespitini yapar ve giderilmesini sağlar.
- f)- Kadın ve çocuklara yönelik sosyal etkinlikler düzenler.
- g)- Çalışanların hizmet içi eğitim programlarının hazırlanması ve uygulanmasında görev alır.
- ğ)- Görevlerini diğer meslek elemanları ile işbirliği içerisinde yürütür.

3. Avukatın görev ve yetkileri:

- a)- Kadınlara,hukuki danışmanlık ve rehberlik yapar.
- b)- Yapılması gereken çalışmaları planlar, değerlendirme toplantılarına katkıda bulunur.
- c)- Mesleki yöntem ve teknikleri kullanarak kadının hukuki sorunlarının çözümüne yönelik çalışmalar yürütür.
- d)Sığınakta kalan veya merkeze başvuran kadınların ve çocuklarının hukuki süreçlerini takip eder ve hukuki süreçle ilgili kuruluşlarda yapılacak işlemlerde kadına veya çocuğa eşlik eder.

4. Tercümanın görev ve yetkileri:

- a)- Merkezin uluslararası kurum, kuruluş ve kişilerle iletişimini sağlar.
- b)- Merkez çalışmalarının her aşamasında iletişim ve koordinasyonun sağlanmasına yönelik çeviri yapar.

Diğer çalışanların görev ve yetkileri:

Madde 14- Unvanlarının gerektirdiği görevleri yerine getirir.

IV.BÖLÜM

GİDERLERİN İŞLENMESİ:

Giderler :

Madde 15- Merkezin işleyişi ile ilgili her türlü gider Büyükşehir Belediyesi bütçesinden ve bu hususla ilgili bağışlardan karşılanır hazırlanan ve uygulanan projeler, giderleri belirtilen finanse kaynaklarınca karşılanır.

V.BÖLÜM
SON HÜKÜMLER

Yürürlük:

Madde 16- Bu yönetmenlik hükümleri Diyarbakır Büyükşehir Belediye meclisinin onayı ile yürürlüğe girer.

Yürütme:

Madde 17- Bu yönetmelik hükümlerini Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı yürütür.

Eşref GÜLER

Raziye TAŞKIRAN

Bedri TURAN

Meclis 1.Başkan V.

Katip

Katip